

Roemruchte 'Landshut' nog steeds niet uit hangar

Achtergrond - 8 september 2020 - Auteurs: Wiebke Pittlik, Jesse Oude Egberink

Jarenlang stond het vliegtuig 'Landshut' weg te roesten op een Braziliaans vliegtuigkerkhof, totdat het in 2017 naar Duitsland werd gehaald. Het toestel dat op 13 oktober 1977 werd gekaapt, zou worden gerestaureerd en tentoongesteld om te herinneren aan de gebeurtenissen in de Duitse Herfst.

Drie jaar later is daar nog maar weinig van terecht gekomen, tot teleurstelling van de overlevenden van de kaping: de passagiers en het vliegtuigpersoneel van de vlucht. Eerder dit jaar schreven zij een brandbrief aan de regering, ze eisen een Erinnerungsort, een herdenkingsplek.

Op 13 oktober 1977 [kaapten vier terroristen](#) van het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina een Lufthansa-Boeing die toeristen van Mallorca naar Frankfurt bracht. De kapers eisten de vrijlating van gevangenen leden van de linkse terreurgroep Rote Armee Fraktion (RAF). De tachtig passagiers en vijf bemanningsleden beleefden enkele verschrikkelijke dagen en de piloot werd bij een tussenstop doodgeschoten. Vier dagen en meerdere tussenstops later bestormde een Duitse antiterreureenheid het vliegtuig in het Somalische Mogadishu, met succes. De kaping van de Landshut was een van de dramatische ontwikkelingen in wat nu de Duitse Herfst wordt genoemd.

In de herfst van 1977 bereikte de terreur van de RAF zijn hoogtepunt met de ontvoering van Hanns Martin Schleyer en de kaping van de Landshut. Deze periode staat ook wel bekend als de Duitse Herfst. [Lees meer over de RAF en de Duitse Herfst in ons naslagwerk](#)

De Landshut, die is vernoemd naar een Beiers stadje, werd in 2017 op initiatief van toenmalig minister van Buitenlandse Zaken Sigmar Gabriel naar Duitsland gebracht. Het toestel stond al bijna tien jaar weg te roesten in het Braziliaanse Fortaleza en dreigde te worden gesloopt. Om dat te voorkomen heeft de Duitse regering het aangekocht en naar Friedrichshafen aan de Bodensee laten transporteren, in de buik van een Antonov-transportvliegtuig, een enorme operatie. Daar zou het, precies veertig jaar later, worden omgebouwd tot

museumstuk. De bedoeling was om in 2019 een interessant museaal concept voor het toestel klaar te hebben, om het in het Dornier-museum in Friedrichshafen te kunnen tentoonstellen.

Tentoonstelling

Eén probleem: de Dornier-stichting in Friedrichshafen heeft aangegeven dat het voortbestaan van het museum voor de periode na 2025 nog zeer onzeker is. Dit laat ook een woordvoerder van het ministerie van Cultuur en Media weten: “Op het moment is er geen garantie voor een tentoonstelling op de oorspronkelijk beoogde locatie in Friedrichshafen.” Cultuurvertegenwoordiger van de Duitse regering Monika Grütters onderzoekt daarom andere opties om het vliegtuig te kunnen tentoonstellen.

Meerdere overlevenden van het gijzeldrama hebben in februari een brandbrief gestuurd. Onder andere de toenmalige co-piloot, enkele gijzelaars en leden van de antiterreureenheid GSG-9 richtten zich tot de Duitse regering: “Dat het project Landshut stilstaat is voor veel mensen in Duitsland, die een levendige herinnering hebben aan de Duitse Herfst van 1977, onbegrijpelijk.” Zij roepen de regering op om zich te houden aan haar beloftes. De CDU en de SPD hebben in het coalitieakkoord van 2017 besloten dat de Landshut als herinnering aan de kaping zal worden tentoongesteld. Het vliegtuig staat tot op heden in een hangar in Friedrichshafen.

Enkele overlevenden maakten zich samen met minister Sigmar Gabriel sterk voor een verhuizing van het vliegtuig naar voormalig vliegveld Berlin-Tempelhof. Ook Till Mansmann, bondsdaglid van de FDP, zet zich daarvoor in. Hij roept de regering op om daar een nieuw museum te ontwikkelen dat aan de RAF-tijd moet herinneren. Maar voor Grütters is Tempelhof geen optie, omdat dit te veel geld zou kosten.

Berlin-Gatow

In opdracht van Grütters heeft het ministerie van Defensie de optie uitgewerkt om het vliegtuig naar het Militärhistorische Museum der Bundeswehr op het voormalige vliegveld Berlin-Gatow te verplaatsen. Een woordvoerder van het ministerie van Defensie licht telefonisch toe dat zij een concept hebben ontwikkeld waarin de Landshut onderdeel uitmaakt van een tentoonstelling die niet alleen over de Duitse Herfst gaat, maar over de *Sicherheitspolitik* in bredere zin. Militairen hebben daar ook een belangrijk onderdeel van uitgemaakt, aldus de woordvoerder van Defensie.

De woordvoerder legt uit dat het concept op het bureau van defensie-minister

Annegret Kramp-Karrenbauer ligt. “Als Kramp-Karrenbauer toestemming heeft gegeven, gaat het concept terug naar het ministerie van Cultuur en Media, waar het zal worden beoordeeld. Grütters beslist uiteindelijk waar de tentoonstelling zal plaatsvinden.” Een datum waarop de toekomstige tentoonstelling klaar zal zijn, is nog niet in zicht, zegt de woordvoerder. Zowel het vliegveld als het vliegtuig moeten worden gerestaureerd.

Drie jaar na het terughalen van de Landshut is er kortom nog weinig uitzicht op een daadwerkelijke tentoonstelling. “Als er niet snel iets gebeurt, raakt de machine niet alleen in verval, dan wordt hij ook ontmanteld”, waarschuwt Till Mansmann van de FDP. Meerdere instanties zouden interesse hebben in enkele losse onderdelen van het vliegtuig.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/39666/roemruchte-landshut-nog-steeds-niet-uit-hangar>